

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse

Billundvej 3
6500 VojensTelefon 41 88 66 00
CVR nr. 4008 4479info@ehsyd.dk
www.ehsyd.dk**Forslag**

9. april 2019

MR

Indledende bidrag om de overordnede udfordringer, potentialer og hovedprioriteter i Sydjylland

Bestyrelsen for Erhvervshus Sydjylland fremsender hermed vores indledende bidrag til den nationale strategi for decentral erhvervsfremme 2020. Erhvervshus Sydjylland har siden etablering 1. januar 2019 haft tæt dialog med både virksomheder, lokale/regionale erhvervsfremmeaktører og KKR – og har i den forbindelse indsamlet bidrag til det regionale kapitel i den kommende strategi. I samarbejde med Erhvervsstyrelsen har vi desuden afholdt landets mest velbesøgte strategiworkshop med 170 deltagere 27. marts 2019.

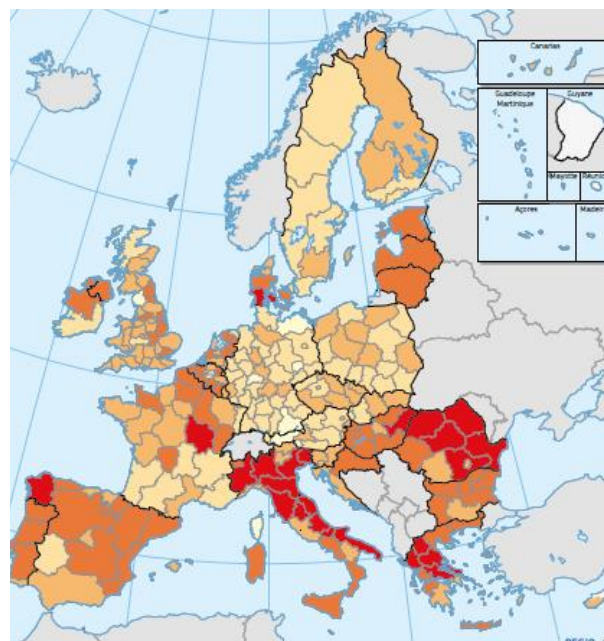
På grundlag af de mange input fra virksomheder og aktører samt erfaringer og eksisterende analyser vil vi i bestyrelsen pege på de væsentligste grundlæggende udfordringer og potentialer i regionen og som konsekvens heraf de regionale prioriteter, der er væsentlige for at sikre vækst og erhvervsudvikling i Sydjylland.

Udfordringer

Den grundlæggende udfordring i Sydjylland belyses tydeligt i EU-Kommissionens *'7th Report on Economic, Social and Territorial Cohesion'*. Region Syddanmark er i denne rapport kategoriseret som den eneste region i Nordeuropa, der er i højrisiko for at falde igennem pga. globalisering og den teknologiske udvikling. Det skyldes iflg. kommissionen:

- Høj andel af beskæftigede i lavteknologiske fremstillingsvirksomheder
- Stigende enhedsomkostninger i industrien
- Lavt uddannelsesniveau

EU-Kommissionens rapport peger direkte og indirekte på følgende centrale udfordringer i Sydjylland:

- Erhvervsstrukturen i Sydjylland er i høj grad kendetegnet af fremstillingsindustri (15,6% af den samlede beskæftigelse). I mere end hver tredje af produktionsvirksomhederne er digitaliseringsgraden i dag lav.
- Uddannelsesniveaulet er lavt i Sydjylland: Kun 26% af arbejdsstyrken i Sydjylland har en videregående uddannelse mod 33% på landsplan – og 30% er ufaglærte mod 26% på landsplan
- Der er mangel på kvalificeret arbejdskraft og vanskeligheder med at tiltrække medarbejdere fra resten af landet
- Der er relativt få videregående uddannelser i Sydjylland – primært i form af erhvervsakademier og professionshøjskoler, men ingen universitets-hovedcampus
- Som følge heraf er der også færre forsknings- og innovationscentre end i resten af landet

Alle disse udfordringer skal – som det sker i EU-Kommissionens rapport – ses i lyset af global konkurrence og ikke mindst en accelererende teknologisk udvikling, hvor kompetencer, forskning og innovation får en stadigt større betydning.

Potentialer

Potentialerne i Sydjylland er dels knyttet til specialiserede erhvervsstrukturelle styrkepositioner, dels til værdiskabende erhvervs- og virksomhedsudviklingsindsatser. Realiseringen af potentialerne kan ske i mødet mellem de vertikale styrker og de horisontale indsatser – eller mao. kan både udfordringer og vækstpotentialer i de erhvervsstrukturelle specialiseringer adresseres gennem de værdiskabende erhvervs- og virksomhedsudviklingsindsatser.

Erhvervsstrukturelle specialiseringer

Fem vertikale styrkepositioner skiller sig ud i Sydjylland:

Fødevarer

Fødevarerbranchen beskæftiger mere end 45.000 i Sydjylland. Det svarer til en lokaliseringskvotient (LQ) på 1,35. Sydjylland er mao. 35% mere specialiseret i fødevarer end landsgennemsnittet. Fødevareraktiviteterne i Sydjylland har så stor bredde, at de tilsammen udgør den komplette værdikæde – fra leverandører af emballage og procesudstyr til fødevarerproducenter, specialiseret logistik, laboratorier med speciale i fødevarerikkerhed samt handel og service.

Fremstillingsindustri

Der er mere end 59.000 ansatte i sydjyske produktionsvirksomheder, svarende til en LQ på 1,47 – og dermed en ganske stor specialiseringsgrad. Inden for industrien findes en række specialiserede styrkepositioner, bl.a. Center for Industriel Elektronik og mekatronik-klyngen i Sønderborg, den rustfri stål-klynge (der er Nordeuropas største) i Trekantområdet og Dansk Materiale Netværk, der er innovationsnetværk inden for stål, plast og aluminium.

Transport

Transportbranchen har mere end 22.000 i Sydjylland, svarende til en LQ på 1,25. Specielt nærheden til Tyskland (hvor Padborg er Nordeuropas største klynge inden for håndtering af køle- og frostvarer), eksportintensive virksomheder samt Trekantområdets centrale placering i landet skaber et stedbundet potentiale for fortsat vækst og udvikling.

Energi

Energibranchen omfatter i Sydjylland styrkepositioner inden for både offshore, energieffektive teknologier og energiforsyning/-styring. Energy Innovation Cluster, der er den nationale klyngeorganisation og innovationsnetværk for energiproduktion, er hjemhørende i Esbjerg, hvor der alene er 13.000 arbejdspladser inden for offshore. Dertil kommer en lang række sydjyske virksomheder, der arbejder med teknologier, komponenter, viden og serviceydelser, som medfører en intelligent og effektiv energiudnyttelse inden for alle energiformer.

Turisme

I 2018 stod Sydjylland for 25% af de samlede overnatninger i Danmark – ser man alene på udenlandske turister er tallet sågar 29%. Til sammenligning udgør indbyggerne i Sydjylland kun 13% af den danske befolkning. Særlige styrkepositioner er den sydjyske vestkyst, Legoland og konferencehotellerne i Trekantområdet.

Værdiskabende erhvervs- og virksomhedsudvikling

På tværs af brancherne er der et stort potentiale for værdiskabende erhvervs- og virksomhedsudvikling:

Digitalisering og automatisering

Potentialet for vækst gennem digitalisering og automatisering er stort i Sydjylland. Det gælder i særdeleshed fremstillingsindustrien, men også en lang række andre brancher.

Kompetent arbejdskraft

Uddannelse, opkvalificering og tiltrækning af kompetent arbejdskraft er en altafgørende vækstdriver for både at sikre den organiske vækst i det sydjyske erhvervsliv og sikre den nødvendige udvikling i form af bl.a. digitalisering, internationalisering og cirkulær økonomi.

Eksport og internationalisering

Sydjyske virksomheder har en højere eksportrate – og Sydjylland har en højere andel af udenlandske ejede arbejdspladser. Eksport og internationalisering fremmer højere produktivitet og bidrager positivt til den regionale vækst og erhvervsudvikling.

Cirkulær økonomi

Cirkulær økonomi er fremadrettet en central platform for innovation, hvor forretningsudvikling, konkurrencekraft og bæredygtig udvikling går hånd i hånd. Sydjylland har et stærkt udgangspunkt for cirkulær økonomi med et stærkt produktionserhverv, specialiserede kompetencer i energieffektivitet og et designfagligt miljø samt en række højt prioriterede kommunale indsatser i forhold til energi, bæredygtighed og resiliens.

Design

Med udgangspunkt i klyngeorganisationen Design2Innovate og Designskolen i Kolding er der i Sydjylland opbygget kompetencer og metoder til forretningsudvikling gennem design, der løfter virksomheders innovationsevne og konkurrencekraft.

Prioriteter

Vi peger på følgende prioriteter for Sydjylland i den nationale strategi for decentral erhvervsfremme:

Horisontale / brede indsatsområder

- Digitalisering og automatisering
- Kompetent arbejdskraft
- Eksport og internationalisering
- Cirkulær økonomi
- Design

Vertikale, sektorspecifikke indsatsområder:

- Fødevarer
- Fremstillingsindustri
- Transport
- Energi
- Turisme

Vi har i dette indledende sydjyske bidrag til den nationale strategi for decentral erhvervsfremme bestræbt os på at tegne de store linjer. Vi forventer, at Erhvervsstyrelsen i det videre forløb bidrager med analyser, der yderligere kan kvalificere de regionale udfordringer og potentialer – ligesom vi ser frem til den fortsatte dialog med Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse om det regionale kapitel i den nationale strategi.

Venlig hilsen